

AVERSS UN REVERSS

Latvijas Bankas biļetens • 2006. gads Nr. 4

ŠAJĀ NUMURĀ

ĀRVALSTU INVESTĪCIJAS – VIENS NO EKONOMIKAS DZINĒJSPĒKIEM AIGARS KALNIŅŠ

Kā vienu no būtiskākajiem attīstību balstošajiem resursiem tradicionāli piesauc ārvalstu investīcijas. Bet kas tās īsti ir un par kādām summām varam runāt?

KĀ LĪDZSVAROT ALGU UN PRODUKTIVITĀTES KĀPUMU MARIJANA BEDNAŠA

Slovēnijā, apvienojoties visiem sociālajiem partneriem, reālais bruto darba samaksas kāpums vienam nodarbinātajam tika nodrošināts vismaz par vienu procentu punktu zemāks nekā darba ražīguma pieaugums.

FINANŠU SISTĒMAS STRESA TESTI: “MODES KLIEDZIENS” VAI NODERĪGS INSTRUMENTS? ELMĀRS ZAKULIS

Bankās tradicionāli svarīgākais risks ir kredītrisks. Tāpēc, vērtējot Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti, viens no centrālajiem jautājumiem ir Latvijas banku ievainojamība iespējamā kredītriska pieauguma gadījumā.

EIRO MAKSĀJUMU SISTĒMA – PĀRMAIŅĀS EGONS GAILĪTIS

Eiropas Savienības centrālās bankas strādā pie jaunas maksājumu sistēmas izveides, un Latvijas pievienošanās pasaulē modernākajai sistēmai jau pēc gada dos iespēju finanšu sektoram aktīvi un tieši iesaistīties eiro maksājumu tirgū vēl pirms eiro ieviešanas Latvijā.

ĪSĪŅAS

* Apgrozībā jauni pieclatnieki – nedaudz atšķirīgi no iepriekšējiem.

* SEPA – kas tas ir?

LATVIJAS BANKAS PADOMĒ

AIGARS KALNIŅŠ

*Maksājumu bilances
statistikas daļas
vadītāja vietnieks*

ĀRVALSTU INVESTĪCIJAS – VIENS NO EKONOMIKAS DZINĒJSPĒKIEM

Kā vienu no būtiskākajiem attīstību balstošajiem resursiem tradicionāli piesauc ārvalstu investīcijas. Bet kas tās īsti ir un par kādām summām varam runāt?

(Turpinājums 2. lpp.)

Ārvalstu investīcijas – viens no ekonomikas dzinējspēkiem

(Turpinājums no 1. lpp.)

Pēdējos gados, īpaši – kopš Latvijas pievienošanās Eiropas Savienības (ES) valstu saimei, ekonomiskās izaugsmes temps kļuvis par pētījumu un analīzes objektu. Tik strauja izaugsme atbalsojas ne tikai valsts makroekonomiskajos rādītājos, bet, agrāk vai vēlāk, arī mikroekonomiskajā līmenī jeb, citiem vārdiem sakot, izpaužas katra cilvēka ikdienā.

Valsts ekonomiku var finansēt gan ar vietējiem, gan ārējiem resursiem. Līdz ar to būtu interesanti pārskatīt tos ārējos resursus, kas balsta mūsu ekonomiku. Kā vienu no būtiskākajiem resursiem tradicionāli piesauc ārvalstu tiešās investīcijas. Retāk tiek runāts par to, kas tās īsti ir, un vai ārvalstu tiešās investīcijas patiesi ir viens no galvenajiem ekonomikas dzinējspēkiem? Pēc Latvijas Bankas datiem, no 2004. līdz 2006. gada vidum ārvalstu tiešās investīcijās neto darījumu veidā Latvijā saņemti 1.2 miljardi latu, un tas nozīmē, ka ieplūda 3.4 miljardi un vienlaikus aizplūda 2.2 miljardi latu. Tas nozīmē, ka kāds uzņēmums Latvijā saņēma jaunas tiešās investīcijas, bet no kāda cita aizplūda agrāk saņemtie ieguldījumi, t.sk., uzņēmumam nonākot rezidenta īpašumā.

Par dividendēm, uzņēmumu pārpirkšanu un citiem faktoriem

Tiešās investīcijas sastāv no trīs komponentēm: investīcijām pašu kapitālā (viens no pašu kapitāla sastāvdaļām ir pamatkapitāls), investoru reinvestētās peļņas un cita kapitāla (aizņēmumi, aizdevumi, tirdzniecības kredīti u.c. darījumi starp investoru un tiešo investīciju uzņēmumu).

Kā tad sadalās iepriekš minētie 1.2 miljardi latu starp šīm komponentēm? Pašu kapitāls un reinvestētā peļņa bija līdzīgās daļās – pa 0.5 miljardiem latu, bet atlikušie 0.2 miljardi – cits kapitāls.

Mazliet neparasts rādītājs ir reinvestētā peļņa, kas ir ārvalstu investoram piederošā daļa uzņēmuma peļņā (vai zaudējumos), atskaitot saņemtās dividendes. Tātad, ja kādu laiku Latvijā neienāktu jaunas investīcijas un neaizplūstu iepriekšējās, tik un tā tiešo investīciju lielumu ietekmētu tas, vai šie ieguldījumi ir nesuši peļņu vai zaudējumus. Peļņas gadījumā tiešās investīcijas pieaugtu, bet zaudējumu, kā arī dividendu izmaksu gadījumā, – samazinātos. Tā kā ārvalstu investori dividendēs kopš 2004. gada ir saņēmuši 0.3 miljardus latu, tas nozīmē, ka no katriem pieciem klāt nākušajiem latiem viens tika atdots atpakaļ investoriem.

Investīciju apjomu Latvijā būtiski ietekmē arī citi faktori, piemēram:

- Latvijas rezidenti pēdējā laikā nereti pārpērk uzņēmumus no ārvalstu investoriem. Tas nozīmē, ka ārvalstu tiešās investīcijas aizplūst. Dažkārt šī “pārpirkšana” var nozīmēt arī to, ka mūsu rezidents kļūst par uzņēmuma īpašnieku bez ārzonā reģistrēta uzņēmuma starpniecības, kaut gan patiesais labuma guvējs nemainās;
- ārvalstu investori aktīvi izmanto vietējā banku sektora kredītresursus, un šie aizņēmumi metodoloģiski netiek uzskaitīti kā ārvalstu tiešās investīcijas. Piemēram, ārvalstu investors nodibina Latvijā jaunu uzņēmumu ar nelielu pamatkapitālu, bet tālākajai attīstībai piesaista vietējos kredītresursus;
- daudzas Latvijas bankas piesaista lielus kredītresursus no savām mātesbankām ārvalstīs. Statistika šie līdzekļi tiek iegrāmatoti sadaļā “citi ieguldījumi”, nevis kā ārvalstu tiešās investīcijas;
- ārvalstu investori aizvien vairāk savus projektus mēdz realizēt caur daudziem starpnieku uzņēmumiem, kas var būtiski ietekmēt tiešo investīciju statistiku.

Tā mēs nonākam pie secinājuma, ka būtiskākais ir nevis naudas apjoma lielums, kas tiek tiešā veidā investēts no ārvalstīm, bet gan ieguldītāja „know – how”, jo naudas līdzekļus var piesaistīt arī vietējā tirgū.

Latvijas bankas piesaista miljardiem latu

Pieaugot lētu resursu pieprasījumam iekšzemē, daudzas bankas no ārvalstīm piesaista finanšu resursus, kas, kā jau minēts, netiek uzskaitīti kā ārvalstu tiešās investīcijas. Pēc Latvijas Bankas datiem no, 2004. līdz 2006. gada vidum Latvijas banku sektorā:

- no ārvalstīm saņemto aizņēmumu neto apjoms bija 3.3 miljardi latu (galvenokārt no mātes bankām un sindicēto kredītu veidā; no tiem 77% ir ilgtermiņa), t.i., 5.2 miljardi latu saņemto aizņēmumu mīnus aizņēmumu atmaksa 1.9 miljardu latu apjomā;
- no ārvalstīm pieņemto noguldījumu neto apjoms bija 0.4 miljardi latu, t.i., 3 miljardi latu pieņemto noguldījumu mīnus atmaksātie noguldījumi 2.6 miljardu latu apjomā;
- obligāciju emisija ārvalstīs notika 0.2 miljardu latu apjomā.

Tātad var runāt gandrīz par četriem miljardiem latu, kas ir piesaistīti no ārvalstīm. Tā ir summa, kas praktiski četras reizes pārsniedz šajā laika periodā piesaistīto ārvalstu tiešo investīciju lielumu.

Sava daļa – privātpersonām un valstij

Bet jāņem vērā arī vēl citi nozīmīgi finansējuma pieplūdes kanāli.

Pirmkārt, no ES saņemtie līdzekļi – 0.6 miljardi latu, no kuriem trešā daļa nonāca pie zemniekiem subsīdiju veidā. Tajā pašā laikā no Latvijas budžeta ES budžetā tika iemaksāti 0.2 miljardi latu. Tātad par katru iemaksāto latu pretim esam saņēmuši trīs latus. Otrkārt, atlīdzība Latvijas iedzīvotājiem, kuri ir nodarbināti ārvalstīs – galvenokārt Īrijā un Lielbritānijā. Pēc Latvijas Bankas novērtējuma, atlīdzības veidā Latvijā ieplūda 0.5 miljardi latu.

Treškārt, privātpersonu veikto naudas pārvedumu neto apjoms veidoja 0.6 miljardus latu (Latvijā ienākošie pārvedumi 1.3 miljardi latu mīnus 0.7 miljardi latu – no Latvijas izejošie pārvedumi).

Ceturtkārt, Latvijas uzņēmumi no nesaistītajiem investoriem neto aizņēmumu veidā saņēma 0.5 miljardus latu, no kuriem 95% – ilgtermiņa (t.i., 1 miljards latu mīnus aizņēmumu atmaksa 0.5 miljardu latu apmērā). Un visbeidzot – valdības ārējais parāds pieauga tikai par 0.1 miljardu latu, ko veido gan Eiroobligāciju emisija, gan aizņēmumi (t.i., 0.5 miljardi latu mīnus aizņēmumu atmaksa 0.4 miljardu latu apmērā).

Sasummējot minētos finanšu resursus, redzams, ka Latvijas ekonomikā no 2004. līdz 2006. gada vidum

ieplūda 7.4 miljardi latu – ap 8 miljoniem latu dienā. Šajā aprēķinā nav ņemti vērā preču un pakalpojumu eksporta ieņēmumi, kā arī ienākumi no ieguldījumiem ārvalstīs.

Secinājumi

Tātad 7.4 miljardi latu ir tas cipars, kas pēdējos divarpus gados bija viens no mūsu ekonomikas dzinējspēkiem. Summa, kas vienlaikus veicināja gan augstu iekšzemes kopprodukta pieaugumu Latvijā, gan diemžēl stimulēja salīdzinoši augstu un noturīgu inflācijas līmeni, un uzturēja ārējās tirdzniecības nesabalansētību.

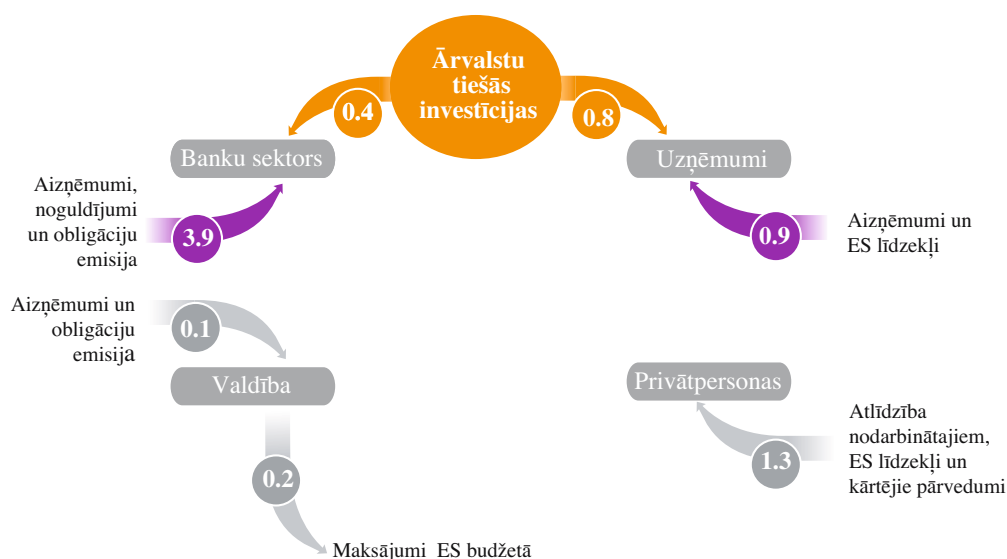
Un ko tad šie resursi nozīmē, tos izsakot uz vienu iedzīvotāju? Ja no ES uz katru Latvijas iedzīvotāju saņēmām 250 latus, tad ārvalstu tiešās investīcijas tika saņemtas divas reizes vairāk, bet banku no ārvalstīm piesaistītie resursi bija pat septiņas reizes lielāki, rēķinot uz katru Latvijas iedzīvotāju.

Galvenais secinājums – no visām Latvijā saņemtajām ārvalstu tiešajām investīcijām pēdējo divarpus gadu laikā apmēram vienu trešo daļu saņēma banku sektors (t.i., 0.4 miljardus latu), un tādējādi bankas varēja piesaistīt ārējos resursus – vēl apmēram 4 miljardus latu – galvenokārt aizņēmumu veidā.

Papildu informācijai – aigars.kalnins@bank.lv

Foto – Aleksejs Meļihovs

Ārvalstu finanšu resursu pieplūde Latvijā (2004.–2006. g. vidus, miljardi latu)

KĀ LĪDZSVAROT ALGAS UN PRODUKTIVITĀTES KĀPUMU. SLOVĒNIJAS PIEREDZE

MARIJANA BEDNAŠA

(Marijana Bednaš)

Slovēnijas

Makroekonomiskās

analīzes un attīstības

institūta

direktora vietniece

Slovēnijā, apvienojoties visiem sociālajiem partneriem, reālais bruto darba samaksas kāpums vienam nodarbinātajam tika nodrošināts par vienu procentu punktu zemāks nekā darba ražīguma pieaugums.

“Darba samaksas politikas galvenais mērķis ir nodrošināt, ka bruto darba samaksas kāpums vienam nodarbinātajam reālajā izteiksmē ir zemāks par bruto darba ražīguma kāpumu.” Tā tika noteikts 1997.–1999. gada sociālajā līgumā, ko noslēdza visi sociālie partneri – darba devēju organizācija, arodbiedrības un Slovēnijas Republikas valdība.

Šis mērķis tika sasniegts pirmajos gados pēc līguma noslēgšanas, tomēr 2001. gadā Slovēnija piedzīvoja jaunu – krasu darba samaksas kāpuma pieaugumu uz vienu nodarbināto valsts sektorā, ko izraisīja grozījumi 1998. gadā noslēgtajos nozaru koplīgumos un ārstu koplīgumā. Turklāt visā periodā paaugstinājās nodarbinātības līmenis. Bruto darba samaksas kopējā vērtība arvien vairāk noteica valsts finanšu resursu samazināšanos. Nesamērīgo darba samaksas svārstību dēļ 2001. gadā iecerētais mērķis netika sasniegts. Ņemot vērā aplēsto IKP pieaugumu, darba samaksa pieauga straujāk nekā darba ražīgums.

Sociālajā līgumā noteiktās saistības netika izpildītas līdz 2003. gadam. Tomēr valsts sektorā spiediens uz darba samaksas kāpumu samazinājās jau 2002. gadā, jo tautsaimniecības politikas veidotāju veiktie aktīvie pasākumi mazināja tās negatīvās tendences, kas iepriekšējā gadā bija ietekmējušas makroekonomisko līdzsvaru starp darba samaksu un darba ražīgumu. Tad tika noslēgtas divas ļoti svarīgas vienošanās: valsts sektora koplīguma pielikumā bija noteikta darba samaksas politika valsts sektorā 2002.–2003. gadam, un noslēgts līgums par darba samaksas politiku privātajā sektorā 2002.–2004. gadam, kas ir atsevišķs sociālā līguma dokuments.

Noslēdzot šos līgumus, vērā tika ņemts valsts ienākumu politikas galvenais mērķis: bruto **darba samaksas reālajam pieaugumam uz vienu nodarbināto jābūt par vienu procentu punktu zemākam nekā vidējam darba ražīgumam šajā periodā.**

Lai sasniegtu šo mērķi un nodrošinātu lēnāku bruto darba samaksas kāpumu valsts sektorā, sociālā līguma pielikumā tika noteikts mehānisms, kā izlīdzināt bāzes darba samaksu atbilstoši patēriņa cenu indeksam. Piedevām, tā noteikumi bija nedaudz stingrāki nekā privātajā sektorā. Šo pūliņu rezultātā jau 2002. gadā darba samaksas kāpums valsts sektorā patiešām bija zemāks nekā privātajā sektorā, kas ievērojami stabilizēja makroekonomisko līdzsvaru starp darba samaksas kāpumu un darba ražīguma pieaugumu. 2003. gada aprīlī beigās sociālie partneri noslēdza

Eiropas kopējā tirgus radīšanā nākamais solis – SEPA

Vienotās valūtas ieviešana 12 eiro zonas valstīs pilnībā tiks pabeigta ar SEPA (the Single Euro Payments Area) jeb vienotās eiro maksājumu telpas izveidi. Iedzīvotāji un uzņēmumi visā eiro zonā varēs veikt bezskaidras naudas maksājumus no sava norēķinu konta vai lietot savu maksājumu karti tikpat vienkārši, efektīvi un droši kā iekšzemes maksājumus katrā eiro zonas valstī.

SEPA būs kopēja maksājumu telpa visā eirozonā, kurā nepastāvēs nacionālas un starpvalstu atšķirības maksājumu veikšanā, un tas kalpos ciešākai Eiropas ekonomiskai un monetārai integrācijai. SEPA sastāvēs no visā eiro zonā lietojamiem standartizētiem maksājuma instrumentiem: kredīta pārvedumiem, tiešā debeta maksājumiem, maksājumu kartēm, kā arī SEPA standartiem un maksājuma sistēmām, kas veiks šādu maksājumu apstrādi.

Projekta iniciatori ir Eiropas Komisija (EK) un Eirosistēma, kurā ietilpst ECB un Eiropas Monetārajā savienībā esošo valstu centrālās bankas. Tā apmērs un sarežģītība ir līdzīga skaidrās naudas eiro ieviešanai eiro zonā, tāpēc projekta īstenošanā ir iesaistīta EK, Eirosistēma, valsts iestādes, komercbankas, uzņēmumi un privātpersonas.

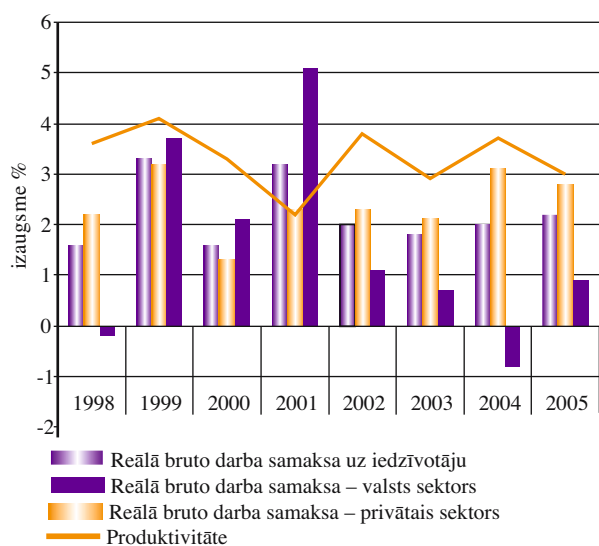
Tā kā tiks izmainīta ierastā kārtība, kādā klienti veic eiro maksājumu, eiro zonas valstīs ir jārod viegli saprotami un izmaksu ziņā efektīvi risinājumi. Tieši tāpēc ir svarīgi SEPA projektā iesaistīt arī lielo, mazo un vidējo uzņēmumu, kā arī valsts iestāžu pārstāvjus (t.sk. patērētāju tiesību aizsardzības un standartizācijas organizācijas) un iedzīvotājus.

Galvenā atbildība par SEPA maksājumu instrumentu ieviešanu eiro zonā gulstas uz ES banku industriju, tādēļ tās ir nodibinājušas Eiropas Maksājumu padomi (EPC – European Payment Council), kuras uzdevums ir koordinēt un pieņemt lēmumus attiecībā uz SEPA. 2002. gadā ES bankas noteica gatavību, sākot piedāvāt atbilstošos maksāšanas instrumentus sākot no 2008. gada, un projektu pabeigt 2010. gadā. Savukārt, Eirosistēmas un EK ziņā ir SEPA mērķu un pamatuzdevumu noteikšana visai eiro zonai kopumā, kā arī tā piemērošanas principu noteikšana visā ES.

SEPA ieviešana katrā dalībvalstī tiks organizēta nacionālajā līmenī un nacionālās centrālās bankas veicinās šo procesu. Eiro zonas valstīs jau strādā pie nacionālajiem SEPA ieviešanas plāniem. Tā kā Latvija vēl nav ieviesusi eiro, mūsu iekšzemes maksājumi latos neiekļaujas vienotajā eiro maksājumu telpā. Tomēr mūsu banku klienti ir iesaistīti arī pārrobežu maksājumos, gan veicot, gan saņemot maksājumus eiro no citām Eiropas valstīm. Līdz ar to jāreķinās, ka SEPA principi un standarti ienāks arī Latvijas banku un to klientu ikdienā.

Šī maksājumu telpa attieksies uz mums līdz ar iestāšanās brīdi eirozonā. Mums nebūs divu gadu pārejas perioda, lai pamazām sakārtotu klientu maksājumu jomu atbilstoši SEPA principiem. Tādēļ pāreju uz vienotajiem SEPA maksāšanas instrumentiem vajadzētu uzsākt laikus.

Darba samaksa un darba ražīgums Slovēnijā (1998.–2005.)

Avots: Slovēnijas Republikas Statistikas birojs

jaunu sociālo līgumu 2003.–2005. gadam. Arī tajā viņi apņēmas saglabāt līdzšinējo proporciju starp reālo bruto darba samaksas kāpumu un darba ražīguma pieaugumu – vismaz par vienu procentu punktu. Tas deva pamatu noslēgt līgumu par darba samaksas politiku kā valsts, tā privātajā sektorā. Sociālajā līgumā ietvertās pamatnostādnes mērķis bija nodrošināt papildu rīcības brīvību attiecībā uz ieguldījumiem attīstībā un darba vietu radīšanā. Piedevām, šai stingrajai darba samaksas politikai bija vēl viens mērķis, ko noteica 2003. gada novembrī pieņemtais Slovēnijas valdības un Slovēnijas Bankas lēmums pievienoties VKM II un eiro ieviešanas programma. Bija jāsamazina iespējamais inflācijas spiediens, ko varētu izraisīt darba samaksas kāpuma rezultātā augošais pieprasījums.

Papildu informācijai – Marijana.Bednas@gov.si

Foto – Marijanas Bednašas personiskais arhīvs

FINANŠU SISTĒMAS STRESA TESTI: “MODES KLIEDZIENS” VAI NODERĪGS INSTRUMENTS?

ELMĀRS ZAKULIS

*Monetārās politikas pārvaldes
Finanšu stabilitātes daļas
vecākais ekonomists*

Viens no būtiskākajiem finanšu sistēmas stabilitātes rādītājiem ir spēja darboties lielu ekonomisko satricinājumu apstākļos, un stresa testi ir viens no instrumentiem, ar kura palīdzību cenšas atbildēt uz jautājumu: “Kas notiks gadījumā, ja....?”.

Viens no būtiskākajiem finanšu sistēmas stabilitātes rādītājiem ir finanšu sistēmas šoku absorbēšanas kapacitāte jeb spēja turpināt pildīt savas funkcijas lielu ekonomisko satricinājumu apstākļos. Stresa testi ir viens no veidiem, kā to novērtēt.

Tradicionāli ar terminu “stresa testi” finansēs saprot virkni metožu, kas tiek izmantotas, lai novērtētu kāda konkrēta finanšu instrumentu portfeļa ievainojamību pret nozīmīgām izmaiņām makroekonomiskajā vidē vai ārkārtējiem, bet ticamiem notikumiem.¹ Vienkāršāk runājot, ar stresa testu palīdzību cenšas atbildēt uz jautājumu: “Kas notiks gadījumā, ja....?”. Turklāt par “gadījumiem” parasti kalpo ārkārtēji notikumi.

Lai arī stresa testi sākotnēji tika attīstīti kā banku risku vadības iekšējie instrumenti, pašlaik tos arvien biežāk izmanto ne tikai, lai kontrolētu riskus atsevišķos finanšu instrumentu portfeļos individuālo institūciju līmenī, bet arī novērtētu visas finanšu sistēmas stabilitāti.²

Finanšu sistēmas stresa testu nolūks ir palīdzēt finanšu tirgu regulējošajām institūcijām apzināt strukturālās ievainojamības avotus un risku koncentrāciju sistēmā, kā arī tās spēju absorbēt iespējamo šoku radītos zaudējumus. Starptautiskā Valūtas fonda apskatā par šo testu izmantošanu, novērtējot 28 valstu finanšu sistēmu riskus, atzīts: “Pieredze ar stresa testiem liecina, ka svarīgi ir apzināt iespējamo zaudējumu apmēru un nozīmi sistēmā, nevis mēģināt kvantificēt zaudējumu lielumu ar “zinātnisku precizitāti”.”³

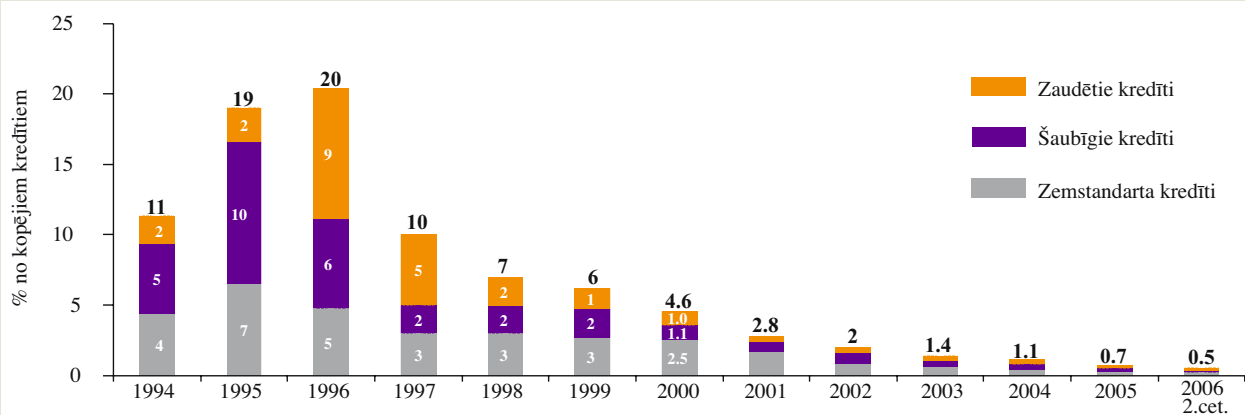
Latvijā gandrīz 90% no finanšu sistēmas aktīviem veido bankas. Savukārt, bankās tradicionāli svarīgākais risks ir kredītrisks. Tāpēc, vērtējot Latvijas finanšu sistēmas stabilitāti, viens no centrālajiem jautājumiem ir Latvijas banku jutīgums pret kredītriska pieaugumu.

Viens no visbiežāk izmantotajiem banku kredītriska rādītājiem ir ieņēmumus nenesošo kredītu (INK) īpatsvars kopējā kredītu atlikumā. Šī rādītāja dinamika rāda, ka Latvijā jau ir bijusi kredītriska pieauguma pieredze saistībā ar 1995. gada banku krīzi. Tās ietekmē INK īpatsvars banku kopējos kredītos 1995. gada beigās, salīdzinot ar 1994. gada beigām, pieauga par 8 procentu punktiem un sasniedza 19% (skat. 1. att.).

Nesenā pagātnē piedzīvotās krīzes situācijas bieži tiek izmantotas, lai formulētu stresa testu scenārijus. Taču Latvijas pagātnes pieredzes lietderība ir visai ierobežota, ņemot vērā 90. gados tautsaimniecībā notikušo pāreju uz tirgus ekonomiku un ievērojamās strukturālās pārmaiņas gan Latvijas ekonomikā, gan konkrēti banku sektorā. Šajos gados ir ievērojami paplašinājusies kredītņēmēju bāze – būtiski vairāk tiek izsniegti kredīti mājāsaimniecībām, ko uzskata par salīdzinoši mazāk riskantiem, ievērojami pieaudzis kopējo kredītu īpatsvars

Ieņēmumus nenesošo kredītu īpatsvars kopējos banku kredītos

1. att.

Avots: Finanšu un tirgus komisija

banku aktīvos, kā arī pašu banku loma ekonomikā kopumā. Latvijā notikušās strukturālās pārmaiņas dod pamatu pieņēmumam, ka pat ārkārtīgi nopietna ekonomiskā satricinājuma gadījumā diez vai INK īpatsvars kopējos kredītos vēlreiz varētu sasniegt 1996. gada līmeni, kas bija vēsturiski augstākais – 20%. Pie pašreizējā 0.5% INK īpatsvara kredītos tas nozīmētu, ka INK apjoms palielinātos 40 reizes. Latvijas gadījumā šo varētu pieņemt par sava veida maksimālo šoka scenāriju – tā varbūtība pašreizējos apstākļos ir maza, taču to nevar pilnībā izslēgt, ņemot vērā vēsturisko precedentu.

Stresa testi Latvijas bankām

Latvijas Bankai pieejamie dati par 22 Latvijas bankām devuši iespēju veikt stresa testu aprēķinus, lai noteiktu, cik lielā mērā katra banka būtu spējīga ar savu pašreizējo pašu kapitālu absorbēt kredītriska pieauguma radītos zaudējumus. Stresa testos tiek apskatīti 20 dažāda lieluma kredītriska pieauguma scenāriji, sākot no 1 līdz 20 procentu punktu pieaugumam INK īpatsvarā kredītu atlikumā*. Balstoties uz 2006. gada 2. ceturkšņa beigu datiem, stresa testu rezultāti norāda, ka esošais pašu kapitāla līmenis ļautu katrai Latvijas bankai absorbēt vismaz 14 procentu punktu INK īpatsvara pieaugumu (skat. 2. att.). Turklāt tikai tad, ja INK īpatsvars pieaugtu par 17 procentu punk-

2. att.

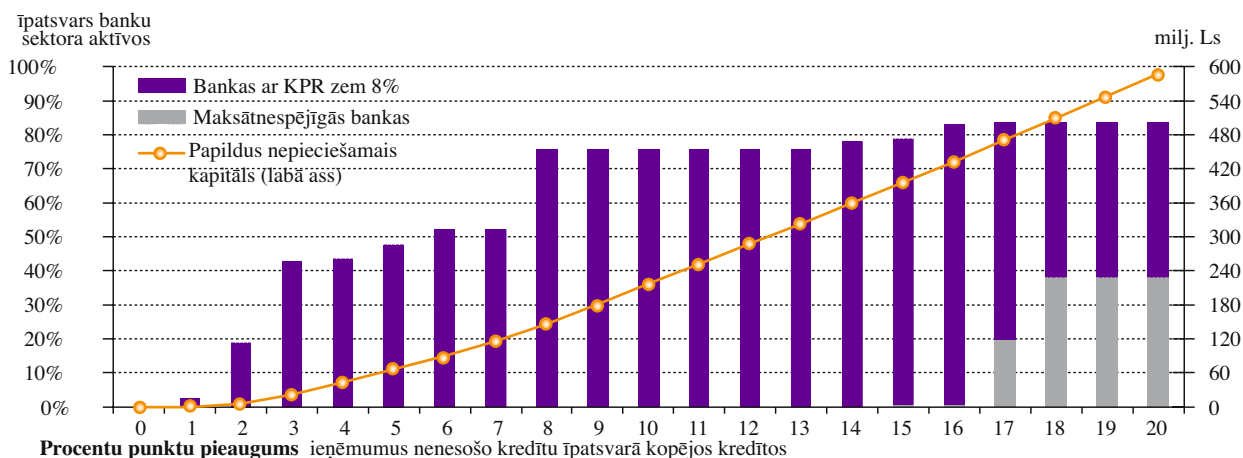
tiem, maksāspējas problēmas, zaudējumiem pārsniedzot pašu kapitālu, rastos bankās, kuru aktīvu kopsomma veidotu pietiekami nozīmīgu daļu (20%) no kopējiem banku sektora aktīviem.

Tātad Latvijas banku sektors spētu izturēt ievērojamu kredītriska pieaugumu. (2. attēls)

Taču zaudējumu apmērs, ko banka ir spējīga panest, līdz iestājas tās maksātnespēja, ir bankas šoku absorbēšanas spējas galējā robeža. Normāla bankas funkcionēšana var tikt apdraudēta jau ar brīdi, kad kredītriska pieauguma radīto zaudējumu dēļ tā nespēj izpildīt minimālās kapitāla prasības. Latvijas likumdošana nosaka, ka banku pašu kapitāla attiecība pret bankas riska svērtajiem aktīviem – jeb tā sauktais kapitāla pietiekamības rādītājs (KPR) – nedrīkst būt mazāks par 8%. Ja banka nespēj izpildīt šo prasību, tad saskaņā ar Kredītiestāžu likumu tai var piemērot dažādas darbību ierobežojošas sankcijas, līdz pat kredītiestādes licences anulēšanai.

Līdz ar to konservatīvāks banku šoku absorbēšanas kapacitātes rādītājs ir banku spēja izturēt zaudējumus, līdz to KPR samazinās zem 8% līmeņa. Ņemot par pamatu šo rādītāju, Latvijas banku sektors spētu absorbēt ne vairāk kā 2 procentu punktu pieaugumu ieņēmumus nenesošo kredītu īpatsvarā. Lielāka kredītriska pieauguma gadījumā problēmas ar minimālo kapitāla prasību izpildi rastos bankām, kuru aktīvu kopsomma pārsniedz 40% no kopējiem banku sektora aktīviem (skat. 2. att.).

Latvijas banku kredītriska stresa testu rezultāti (2006. g. 2. cet. beigās)

Avots: Latvijas Bankas aprēķini

Nedaudz atšķirīgās 5 latu naudas zīmes

No 2006. gada 12. oktobra apgrozībā ir jauni pieclatnieki, kas nedaudz atšķiras no iepriekšējiem. Tas tiek darīts, lai papildinātu banknošu krājumus, nodrošinātu tautsaimniecības pieprasījumu pēc skaidrās naudas, vienlaikus arī pastiprinot naudas drošību pret viltošanu.

Jaunā 5 latu naudas zīme ir vēl labāk aizsargāta pret viltošanu. Tajā iestrādāta jauna pazīme – iedabta zīme. Jaunās banknotes priekšpusē virs caurskata zīmes – ozola lapas – ir iespiesti divi nominali “5”. Tas iespiests ar speciālo krāsu, kas atkarībā no apskates leņķa rada krāsu maiņas optisko efektu. Šādi pretviltošanas elementi līdz šim izmantoti tikai jaunākajās Ls 20 banknotēs, speciālā krāsa – arī Ls 500 naudas zīmēs. Uz šīm banknotēm ir redzams arī jaunais naudas zīmes nodrukāšanas gads – 2006, kā arī Latvijas Bankas prezidenta Ilmāra Rimšēviča paraksts.

Apgrozībā turpmāk atradīsies četrus laidienus – 1992., 1996., 2001. un 2006. gada – pieclatnieki. Naudas zīmes mūžs atkarībā no lietošanas intensitātes un nominālvērtības ir apmēram 1–5 gadi, un Latvijas Banka rūpējas, lai apgrozībā būtu tīra un kvalitatīva nauda. Piedevām, skaidrās naudas apjoms apgrozībā pieaug – pašlaik vairāk nekā 20% gadā.

Latvijas Banka arī turpmāk laidīs apgrozībā jaunas naudas zīmes ar papildinošiem drošības elementiem, līdz Latvija pievienosies Eiropas Monetārajai savienībai un tiks ieviests eiro.

Taču arī šāds scenārijs jau būtu pietiekami nopietns kredītsōks. Ņemot vērā, ka pašreizējais INK īpatsvars ir 0.5%, tad 2 procentu punktu pieauguma rezultātā ieņēmumus nenesošo kredītu apjoms vidēji banku sektorā (pat pie nemainīga kredītu atlikuma apjoma) pieaugtu vismaz 4 reizes. Salīdzinājumam, pat banku krīzes un Krievijas krīzes ietekmē Latvijā tas nepieauga vairāk par pusotru reizi.

Turklāt bankām, kurās kredītriska pieauguma rezultātā KPR būtu samazinājies zem 8%, būtu nepieciešams salīdzinoši neliels papildus pašu kapitāla apjoms, lai tās atkal spētu izpildīt likumdošanā noteiktās minimālās kapitāla prasības. Tikai tad, ja ieņēmumus nenesošo kredītu īpatsvars pieaugtu vairāk par 6 procentu punktiem, visam banku sektoram nepieciešamais papildus pašu kapitāla apjoms pārsniegtu 100 miljonus latu (skat. 2. att.).

Tādējādi, arī izmantojot konservatīvāku pieeju, stresa testu rezultāti norāda uz samērā augstu Latvijas banku kredītriska šoku absorbēšanas spēju.

Turklāt jāņem vērā, ka stresa testu aprēķini neiekļauj nerevidēto peļņu, ko bankas ir nopelnījušas kopš kārtējā darbības gada sākuma. Nerevidētā peļņa nav bankas pašu kapitāla sastāvdaļa un līdz ar to neietekmē bankas spēju izpildīt minimālās kapitāla prasības. Taču nevar noliegt, ka pašreizējos apstākļos Latvijas pelnošāko banku daļai šī peļņa kalpotu par nopietnu pirmo buferi potenciālo šoku radīto zaudējumu absorbēšanai.

Secinājums

Stresa testi ir noderīgs rīks, lai novērtētu finanšu sistēmas ievainojamību iespējamo ekonomisko šoku gadījumā, un to rezultāti Latvijas bankām norāda uz samērā nelielu ievainojamību. Taču tie nesniedz atbildi uz jautājumu, kāda ir potenciālo šoku iestāšanās varbūtība.

* Banku zaudējumi stresa testā tiek aprēķināti, ņemot vērā katrai bankai nepieciešamo papildus uzkrājumu apjomu, pie katra no apskatītajiem 20 INK īpatsvara pieauguma scenārijiem. Banku pašu kapitāls un riska svērtie aktīvi tiek samazināti par papildus nepieciešamo uzkrājumu apjomu. Aprēķinos tiek pieņemts, ka trīs INK veidojošo sliktu kredītu kategoriju – zemstandarta, šaubīgo un zaudēto – kredītu apjoms katrā bankā pieaug proporcionāli stresa testā apskatītajam INK pieaugumam.

Izmantotā literatūra

- 1 Blaschke W., Jones M.T., Majnoni G., Peria S.M. “Stress Testing of Financial Systems: An Overview of Issues, Methodologies, and FSAP Experiences.”, Working Paper No. 01/88, International Monetary Fund, 2001.
- 2 Sundararajan V. un citi. “Financial Soundness Indicators: Analytical Aspects and Country Practices”, Occasional Paper 212, International Monetary Fund, 2002.
- 3 International Monetary Fund, “Analytical Tools of the FSAP”, February 2003.

Papildu informācijai – elmars.zakulis@bank.lv

Foto – Aleksejs Meļihovs

EIRO MAKSĀJUMU SISTĒMA TARGET – PĀRMAINĀS

EGONS GAILĪTIS

Maksājumu sistēmas
pārvaldes vadītājs

TARGET – Eirosistēmas monetārās politikas īstenošanai

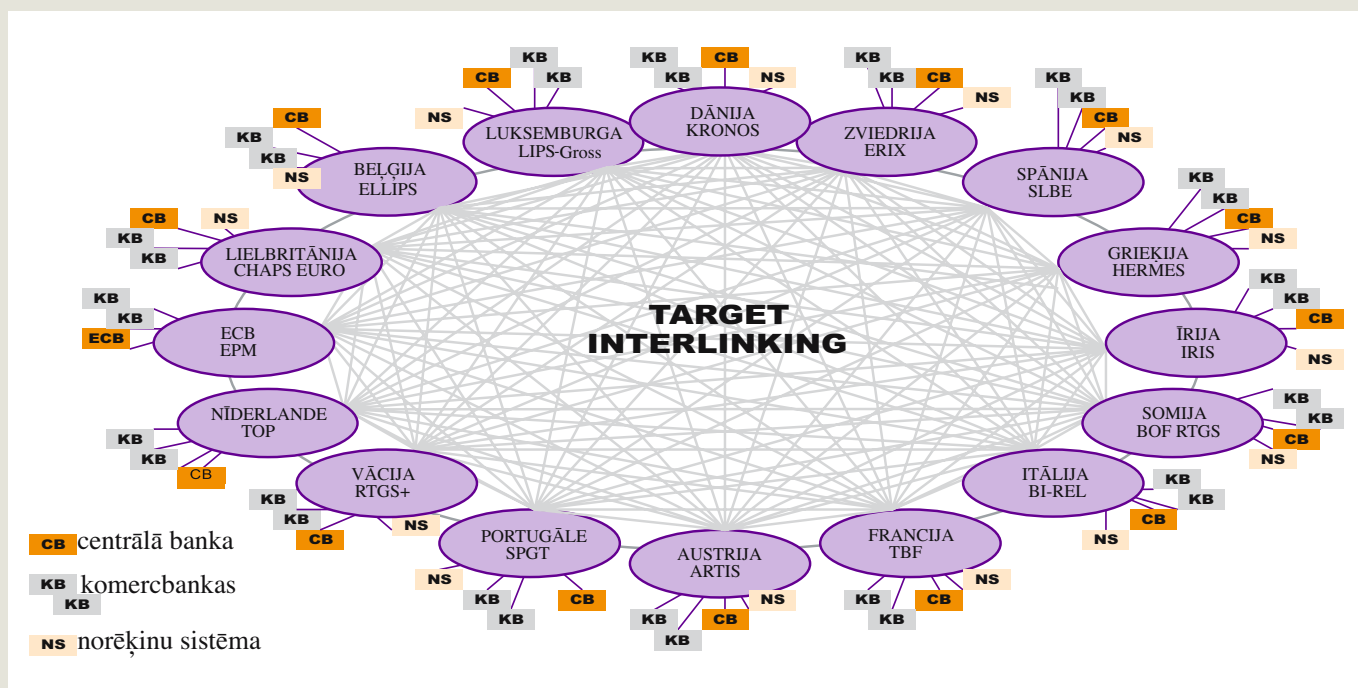
TARGET sistēma (saīsinājums no *Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system*) tika izveidota 1999. gada janvārī līdz ar Eiropas Monetārās savienības (EMS) izveidi un eiro valūtas ieviešanu. EMS ietilpstošās Eiropas Savienības (ES) dalībvalstu centrālās bankas kopā ar Eiropas Centrālo banku (ko apzīmē kā "Eirosistēma") ar TARGET sistēmu īsteno kopīgu monetāro politiku. ES bankas šo maksājumu sistēmu izmanto, lai veiktu norēķinus par darījumiem starpbanku tirgū, kā arī izpildītu iekšzemes un pārrobežu liela apjoma un steidzamus klientu maksājumus eiro. Tā ir decentralizēta sistēma, kurā savstarpēji ir savienotas 15 ES dalībvalstu (12 eiro zonas valstis, plus Lielbritānija, Zviedrija un Dānija) nacionālās reālā laika bruto norēķinu sistēmas un ECB maksājumu mehānisms. Ikviens no tām ar pārējām ir saistīts ar savienojošo mehānismu INTERLINKING, izmantojot SWIFT tīklu (skat. 1. att.). Katra centrālā banka, kas piedalās TARGET, nodrošina savas valsts nacionālās sistēmas darbību, atver norēķinu kontus, apkalpo komercbankas un citas norēķinu sistēmas un veic norēķinus katru darba dienu no plkst. 8.00 līdz 20.00 (klientu maksājumiem – līdz plkst. 18.00). Sistēma dažu sekunžu vai minūšu laikā nodrošina liela apjoma naudas līdzekļu pārvedumus starp valstīm, kuras piedalās TARGET. Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas (ECB) datiem, 2005. gadā TARGET tika veikti 76 milj. maksājumi par kopējo summu 488,901 mljrd. eiro. Eiropā 89% no visiem liela apjoma starpbanku maksājumiem eiro tika apstrādāti TARGET sistēmā. 2005. gada sākumā tajā bija 10 564 dalībnieki (centrālās bankas, komercbankas un citas norēķinu sistēmas). Salīdzinājumam var minēt, ka Latvijas Bankas SAMS sistēmā (latu reālā laika bruto norēķinu sistēma) 2005. gadā tika veikti 0.2 milj. maksājumu par 37 mljrd. latiem (53 mljrd. eiro), sistēma ietver 24 dalībniekus (Latvijas Banka, 22 Latvijā reģistrētās bankas un viena ārvalstu bankas filiāle).

Polija un Slovēnija jau pievienojušās

Jaunajām ES dalībvalstīm, kuras 2004. gadā iestājās ES, dota iespēja pievienoties TARGET sistēmai vēl pirms iestāšanās eiro zonā un eiro valūtas ieviešanas, bet tas nav obligāts pienākums. Polijas Centrālā banka izmantoja doto iespēju 2005. gadā, pieslēdzot šai sistēmai Polijas nacionālo reālā laika bruto norēķinu sistēmu SORBNET-EURO. Tā TARGET sistēmai ir pieslēgta nevis tieši, bet izmantojot Itālijas centrālās bankas sistēmu BI-REL,

Eiro maksājumu sistēma TARGET un ASV Fedwire sistēma ir divas lielākās maksājumu sistēmas pasaulē. Jaunā sistēma TARGET2 būs viena no modernākajām un efektīvākajām maksājumu sistēmām pasaulē.

TARGET izveide

kura nodrošina Polijas sistēmas savienojumu ar pārējām TARGET ietilpstošajām nacionālajām reālā laika bruto norēķinu sistēmām. Lai sagatavotos eiro ieviešanai, arī Slovēnijas centrālā banka un komercbankas 2005. gadā pieslēdzās TARGET sistēmai. Slovēnija gan nelieto savu nacionālo norēķinu sistēmu, bet izmanto Vācijas centrālās bankas sistēmu RTGS+. Igaunijas centrālā banka plānoja pieslēgsies TARGET sistēmai līdzīgi kā Polija 2006. gada 4. ceturksnī.

Jaunā sistēma TARGET2

Sakarā ar ES paplašināšanos 2004. gadā un plānojamo eiro zonas paplašināšanos nākotnē, visas Eiropas Savienības centrālās bankas pašlaik strādā pie nākotnes sistēmas TARGET2. Tās mērķis ir aizvietot esošo decentralizēto TARGET sistēmu ar tehniski centralizētu un visām ES dalībvalstīm kopīgu norēķinu sistēmu. Jaunās TARGET2 sistēmas izveides mērķis ir:

- piedāvāt vienotu pakalpojumu un servisa līmeni, izmantojot vienotu platformu eiro norēķiniem visām ES bankām;
- garantēt TARGET2 izmaksu efektivitāti un ieviest vienotu komisijas maksu struktūru par veiktajiem norēķiniem šajā sistēmā kā ES iekšzemes, tā starpvalstu maksājumiem;
- nodrošināt dalībnieku jaunās prasības, vienādu dalībnieku interfeisus, kā arī sagatavoties jauno dalībvalstu pievienošanai TARGET2.

Visbūtiskākais jaunievedums ir tas, ka vienotā platforma eiro norēķiniem būs tehniski centralizēta, un to kopīgi izmantos ES centrālās bankas, komercbankas un citas maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmas. Vienotās platformas darbību un operācijas nodrošinās Vācijas, Itālijas un Francijas centrālās bankas – visu ES centrālo banku vārdā. Savukārt, juridiski un operacionāli

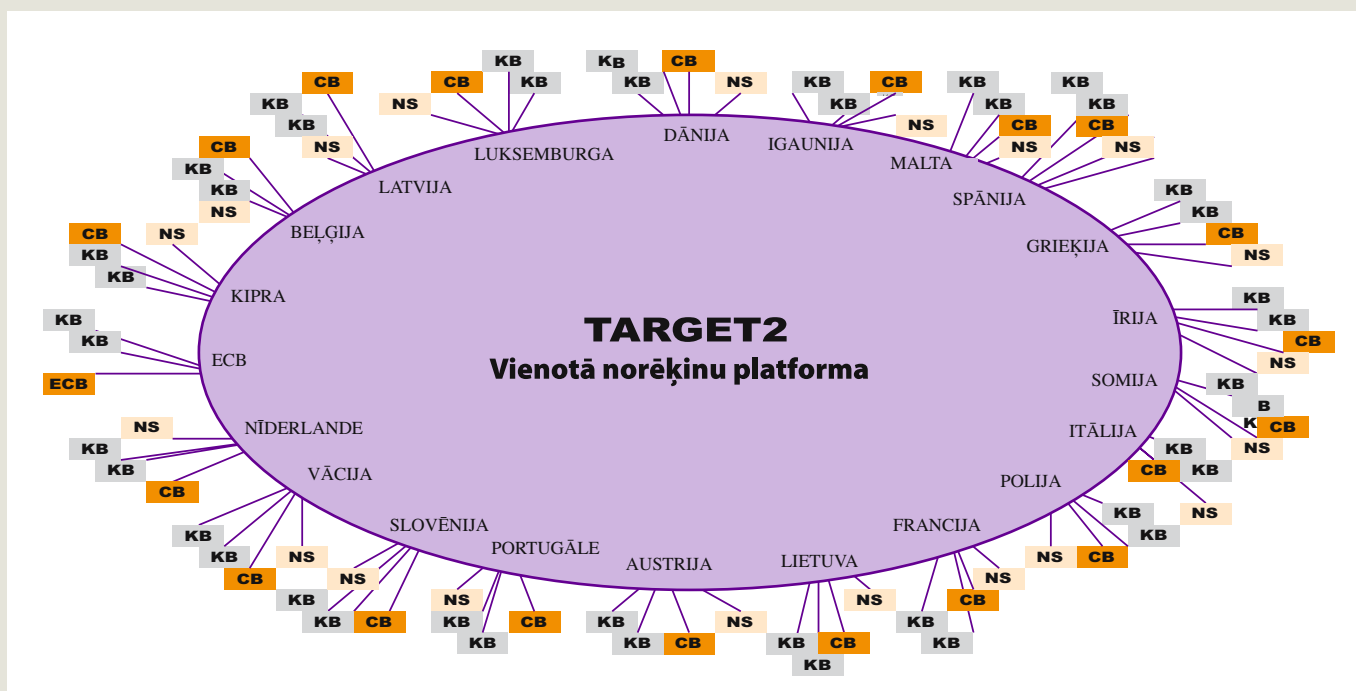
TARGET2 sistēmā tiks saglabāts decentralizācijas princips. Katra ES centrālā banka joprojām būs atbildīga par savas valsts komercbankām, norēķinu kontu atvēršanu un apkalpošanu, kā arī norēķinu veikšanu. Tām jānodrošina arī apmācības, konsultācija un atbalsts savas valsts komercbankām. Gatavību pievienoties jaunajai maksājumu sistēmai izteikušas visas ES dalībvalstis, izņemot Zviedriju un Lielbritāniju. Čehija, Ungārija un Slovākija tai pievienosies dažu gadu laikā. (skat. 2. att.) TARGET2 piedāvās bankām vairākus pilnveidojumus labākai likviditātes vadībai: plašas maksājumu prioritāšu un naudas līdzekļu rezervēšanas iespējas, nosūtīto maksājumu limitu noteikšana, kā arī maksājumu apstrādes un norēķinu procesu vadība.

Pateicoties īpašai informācijas un kontroles sistēmai (ICM), komercbankas reālajā laikā varēs iegūt detalizētu informāciju par norēķinu kontu stāvokli un veiktajiem norēķiniem. Savukārt banku grupām jaunā sistēma dos iespēju apvienot likviditāti (resursus) un tādējādi maksājumiem izmantot arī visas banku grupas rīcībā esošos līdzekļus, kā arī iegūt informāciju par TARGET2 sistēmā esošajiem norēķinu kontiem.

Jaunā maksājumu sistēma nodrošinās iespēju citām ES maksājumu un vērtspapīru norēķinu sistēmām veikt norēķinus, izmantojot norēķinu kontus TARGET2. Sistēma nodrošinās sešus dažādus norēķinu mehānismus, tādējādi harmonizējot citu ES sistēmu norēķinu procesus visā Eiropas Savienībā. Pašlaik ES centrālās bankas izstrādā kopēju komisijas maksas struktūru, kas novērsīs esošās atšķirības starp dalībvalstu centrālo banku noteiktajām komisijas maksām.

Jaunā maksājumu sistēma nodrošinās ļoti augstu drošības un darbības nepārtrauktības līmeni. To garantēs vairākos reģionos un valstīs izvietotie datu apstrādes centri. Vācijā, Itālijā un Francijā katrā atradīsies divi centri. Ja ārkārtas situācijas gadījumā kādā no šīm valstīm nebūs pieejams neviens no abiem centriem, divu

TARGET2 sistēma

stundu laikā tiks nodrošināta iespēja atjaunot operācijas citā valstī.

Dalībnieki TARGET2 pievienosies, izmantojot standartizētus SWIFT interfeisus un SWIFTtelekomunikāciju tīklu. Nepieciešamās iemaņas darbam ar jauno maksājumu sistēmu dalībnieki apgūs ar dažādu testu palīdzību. TARGET2 ietvers vairākus tūkstošus dalībnieku no 20 Eiropas Savienības dalībvalstīm (14 valstis, kuras jau piedalās TARGET, izņemot Lielbritāniju un Zviedriju, kā arī piecas jaunās ES dalībvalstis, kuras iestājušās Valūtas kursa mehānismā II) un ECB. Lai pāreja būtu droša, tiek plānota pakāpeniska migrācija uz TARGET2. Tāpēc visas valstis ir sadalītas trijās migrācijas grupās (skat. 3. att.). Katra grupa uz jauno sistēmu pāries noteiktā laikā, ik pēc trīs mēnešiem. Tādējādi sešu mēnešu laikā vai deviņu mēnešu laikā, ja būs nepieciešams izmantot ārkārtas situācijai paredzēto 4. migrācijas grupu, tiks pabeigta visu dalībnieku pāreja uz TARGET2. Katrā valstī ir sagatavots migrācijas plāns, lai nodrošinātu vienlaicīgu centrālās bankas, komercbanku un citu norēķinu sistēmu migrāciju. Plānā noteikts veids, kādā šīs valsts attiecīgās finanšu iestādes piedalīsies TARGET2. Paredzams, ka 2007. gada novembrī būs sagatavots viss, lai sāktu valstu migrāciju uz jauno sistēmu.

Latvija pievienosies jau nākamgad

Latvijas Bankā ir izveidota projekta darba grupa, kurā iesaistīti speciālisti no vairākām struktūrvienībām. Bankas speciālisti kopā ar pārējo ES dalībvalstu centrālo banku pārstāvjiem ECB darba grupās un tehniskos semināros risina ar TARGET2 ieviešanu saistītus jautājumus. Latvijas mērogā jaunās maksājumu sistēmas ieviešanas projektu vada Latvijas Banka sadarbībā ar TARGET2 banku projekta darba grupu, kurā

(Nobeigums 12. lpp.)

3. att.

TARGET2 migrācijas grupas

1. GRUPA	2. GRUPA	3. GRUPA	4. GRUPA
Austrija	Beļģija	Dānija	
Kipra	Īrija	ECB	
Latvija	Francija	Grieķija	Rezervēta
Lietuva	Nīderlande	Igaunija	ārkārtas
Luksemburga	Portugāle	Itālija	situācijai
Malta	Somija	Polija	
Slovēnija	Spānija		
Vācija			

4. att.

TARGET2 ieviešanas laika plāns Latvijā

PASĀKUMS	LAIKS
Nepieciešamās informācijas sistēmu izmaiņas Latvijas Bankā, bankās, LCD un Valsts kasē	2006. g.–2007. g. 2. cet
TARGET2 akcepttesti t.sk., ES centrālo banku TARGET2 akcepttesti Latvijas Bankas infrastruktūras akcepttesti	2007. g. februāris–aprīlis
Pirmās migrācijas grupas lietotāju akcepttesti	2007. g. maijs–oktobris
Latvijas pievienošanās TARGET2 pirmās migrācijas grupas sastāvā	2007. g. novembris

Latvijas Bankas padomē (2006. gada septembris – 2006. gada novembris)

Latvijas Bankas padome **2006. gada 7. septembrī nolēma nemainīt** refinansēšanas, banku noguldījumu Latvijas Bankā un lombarda kredīta procentu likmes, kā arī obligāto rezervju normu un aprēķina kārtību.

Tuvākās nākotnes riski: ilgstoši augstā inflācija, aktīvā banku kredīteshanas politika, augstais tekošā konta deficīts, kā arī saspringtā situācija naftas tirgū, lauksaimnieciskajai ražošanai nelabvēlīgie laika apstākļi visā Eiropā, iespējamās administratīvi regulējamo cenu pārmaiņas, pieaugot energoresursu izmaksām.

16. novembrī Padome nolēma **paaugstināt** Latvijas Bankas noteikto **refinansēšanas procentu likmi par 0.5 procentu punktiem līdz 5.0% un par 0.5 procentu punktiem lombarda kredīta procentu likmes**. Lēmums stājās spēkā 2006. gada 17. novembrī.

Šo ierobežojošo monetāro politiku liek turpināt: augstais inflācijas līmenis, līdz rekordaugstiem rādītājiem pieaugušais tekošā konta deficīts, kredīteshanas stimulētā ekonomiskā izaugsme, kas pārsniedz ilgtermiņā uzturamu līmeni. Procentu likmes instrumenta izmantošana ir arī tieši saistīta ar monetāro politiku eiro zonā – kopš 15. jūlija, kad Latvijas Banka pacēla lata refinansēšanas likmes, Eiropas Centrālā banka jau divas reizes ir paaugstinājusi eiro bāzes procentu likmi kopumā par 0.5 procentu punktiem. Latvijas Banka noteica arī turpmākās makroekonomiskās attīstības prognozes – 2006. gada **vidējā inflācija** varētu sasniegt iepriekš prognozētos 6.4–6.5% un 2007. gadā saglabāties 6.0–6.2% robežās; **IKP izaugsme** šogad varētu sasniegt aptuveni 11%, bet 2007. gadā – aptuveni 9% līmeni. 2006. gadu Latvija varētu noslēgt ar **tekošā konta deficītu**, kas varētu pārsniegt 2. ceturkšņa rādītāju, proti, 17.9% no IKP.

Latvijas Bankas padome apstiprināja **“Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu izmantošanas noteikums”** (spēkā ar 2007. gada 24. martu), kas vienā dokumentā apvieno atsevišķu Latvijas Bankas monetārās politikas instrumentu noteikumus, tuvinot šos instrumentus Eirosistēmā lietotajiem, kā arī ieviešot visiem instrumentiem vienotu ķīlas kontu, kas uzlabos un atvieglos ķīlas pārvaldīšanu.

*Papildu informācija – no preses sekretāra Mariņa Graviša
(Martins.Gravitis@bank.lv).*

Eiro maksājumu sistēma TARGET – pārmaiņās

(Turpinājums no 11. lpp.)

pārstāvēti visu Latvijas banku, kā arī Latvijas Centrālā depozitārija (LCD) un Valsts kases projekta vadītāji. Pašlaik ir saskaņota jaunās maksājumu sistēmas ieviešanas koncepcija Latvijā, norādīti ieviešanas mērķi, veids, kādā sistēmai pievienosies Latvija, un vispārīgs darba plāns (skat. 4. att.). Latvijas Banka, bankas, LCD un Valsts kase veic sagatavošanās darbus, lai Latvija līdz ar pirmo migrācijas grupu 2007. gada novembrī pievienotos TARGET2. Latvija tai pievienosies kā ārpus eiro zonas esoša valsts un šādā statusā darbosies līdz brīdim, kad Latvijā tiks ieviests eiro.

Latvijas migrācijas plānā ir paredzēts, ka Latvijas Banka, bankas, LCD un Valsts kase būs tiešie TARGET2 dalībnieki, lai veiktu eiro maksājumus. Jaunā maksājumu sistēma tiks izmantota arī LCD un Latvijas Bankas elektroniskā kliringa sistēmas norēķiniem. Šis plāns līdz ar citu valstu migrācijas plāniem ir pieejams ikvienai ES komercbankai un centrālajai bankai, lai varētu rūpīgāk plānot savus darbus, kas nepieciešami, lai pievienotos TARGET2.

Secinājums

Jaunā TARGET2 sistēma ievērojami uzlabos eiro maksājumu veikšanu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm. Latvijas pievienošanās šai sistēmai jau 2007. gada novembrī dos iespēju finanšu sektoram aktīvi un tieši iesaistīties eiro maksājumu tirgū vēl pirms eiro ieviešanas Latvijā. Tā būs iespēja veikt eiro maksājumus dažu sekunžu laikā uz citām Latvijas un ES bankām, un, izmantojot vienu no vismodernākajām un efektīvākajām maksājumu sistēmām pasaulē, pakāpeniski atteikties no korespondentbanku pakalpojumu izmantošanas liela apjoma un steidzamiem norēķiniem eiro.

Papildu informācijai – egons.gailitis@bank.lv